Cuprins

Prefață XI

Cuvânt-înainte XV

Abrevieri XXI

Capitolul I. Scop, metode, ipoteze 1

Capitolul II. Cadrul normativ 13

Secțiunea 1. Reglementări internaționale și regionale 13

Secțiunea a 2-a. Cadrul constituțional autohton 17

Secțiunea a 3-a. Cadrul legal și evoluțiile legislative 27

§1. Reglementările privind reprezentarea parlamentară a minorităților naționale 27

A. Perioada preconstituțională (1990-1992) 28

B. Perioada 1992-2004 32

C. Perioada 2004-2008 38

D. Perioada 2008-2015 42

E. Perioada 2015 - prezent 47

§2. Reglementările privind Consiliul pentru Minoritățile Naționale (CMN) 49

A. Perioada 1993-1997 50

B. Perioada 1997-2001 51

C. Perioada 2001 - prezent 52

§3. Reglementările privind acordarea statutului de utilitate publică în România 57

A. Cadrul normativ. Evoluție 57

B. Modalități privind dobândirea statutului de utilitate publică 63

C. Analiza condițiilor pentru acordarea statutului de utilitate publică 68
§4. Condiția numărului excesiv privind membrii fondatori 80
Secțiunea a 4-a. Proiectul de lege pentru modificarea O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații 90
§1. Principalele modificări și completări aduse de Proiect 91
§2. Amendamente riscante 97
§3. Compatibilitatea proiectului cu standardele impuse în jurisprudența CEDO 103

Capitolul III. Jurisprudența relevantă în materie 106
Secțiunea 1. Jurisprudența Curții Constituționale a României 107
§1. Decizia nr. 325/2004 – legiuitorul să decidă 107
§2. Decizia nr. 146/2005 – blocarea fragmentării electorale 111
§3. Decizia nr. 1188/2008 – egalitate fără egalitate 116
§4. Decizia nr. 880/2012 – ezitarea de a merge până la capăt 121
§5. Decizia nr. 80/2014 – corelații eronate 125
§6. Decizia nr. 75/2015 – schimbare de paradigmă... doar pentru partidele politice 128
§7. Decizia nr. 120/2018 – protecție legală pentru o reprezentare reală 133
§8. Decizia nr. 790/2018 – fără diferențe când scopul este combaterea spălării banilor 138
Secțiunea a 2-a. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului 141
§1. Cauza *Grosaru c. României* (2010) – probleme la atribuirea mandatului 142

§2. Cauza *Ofensiva Tinerilor c. României* (2015) – neclarități cu privire la semne și nume 146
§3. Cauza *Danis și Asociația Etnicilor Turci c. României* (2015) – utilitatea publică și seriozitatea candidaturilor 154
§4. Cauza *Cegolea c. României* (2020) – fără remedii efective 160
Secțiunea a 3-a. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție 167

Capitolul IV. Dinamica electorală privind organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale 169
Secțiunea 1. 34 de ani de alegeri 170
§1. Alegerile parlamentare din 1990 170
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 170
B. Mandate obținute 172
§2. Alegerile parlamentare din 1992 174
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 174
B. Mandate obținute 176
§3. Alegerile parlamentare din 1996 179
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 179
B. Mandate obținute 182
§4. Alegerile parlamentare din 2000 184
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 184
B. Mandate obținute 188
§5. Alegerile parlamentare din 2004 190
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 190
B. Mandate obținute 193

§6. Alegerile parlamentare din 2008 194
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 194
B. Mandate obținute 197
§7. Alegerile parlamentare din 2012 198
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 198
B. Mandate obținute 200
§8. Alegerile parlamentare din 2016 202
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 202
B. Mandate obținute 204
§9. Alegerile parlamentare din 2020 207
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 207
B. Mandate obținute 209
§10. Alegerile parlamentare din 2024 210
A. Competitori electorali și numărul de voturi primit 210
B. Mandate obținute 213
Secțiunea a 2-a. Date statistice integrate 215
§1. Restrângerea prin lege a competiției electorale 215
§2. Stabilizarea prin rigidizare 217
§3. Discrepanțe de mărimi 218
§4. Evoluții, riscuri și soluții 223

Capitolul V. Sisteme de reprezentare parlamentară a minorităților naționale în state membre ale Uniunii Europene 230
Scțiunea 1. Instrumente internaționale privind reprezentarea parlamentară a minorităților naționale 230

§1. Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale 231
§2. Recomandările de la Lund 233
A. Recomandarea nr. 9 234
B. Recomandarea nr. 10 239
§3. Codul bunelor practici în materie electorală 240
Secțiunea a 2-a. Sisteme electorale care facilitează reprezentarea parlamentară a minorităților naționale 241
§1. Existența în Parlament a unui reprezentant al minorității naționale cu rol consultativ 243
A. Cipru 243
B. Ungaria 243
§2. Eliminarea sau diminuarea pragului electoral pentru minoritățile naționale 244
A. Germania 244
B. Italia 245
C. Polonia 246
D. Ungaria 246
§3. Existența unor mandate rezervate în Parlament pentru minoritățile naționale 247
A. Croația 247
B. Slovenia 248
Secțiunea a 3-a. Specificul sistemului românesc 249

Capitolul VI. Concluzii și soluții 252
1. Concluzii generale 253
1.1. Legislația electorală prohibitivă 253
1.2. Jurisprudența protectoare a instanțelor românești 256
1.3. Jurisprudența generoasă a Curții Europene a Drepturilor Omului 259
1.4. Dinamica electorală 263

1.5. Un sistem bun, aplicat eronat 264
2. Schimbarea necesară a paradigmei 265

Anexa 1. Prevederi constituționale și legale privind minoritățile naționale 273
I. Constituția României 273
II. Legea 208/2015 privind alegerea Senatului și Camerei Deputaților 274

Anexa 2. Tratatele internaționale și documentele politice relevante privind drepturile minorităților naționale 277
I. Tratate internaționale 277
II. Documente politice 279

Anexa 3. Evoluția legislației și a condițiilor privind reprezentarea politică a cetățenilor aparținând minorităților naționale 280

Anexa 4. Lista organizațiilor minorităților naționale care au obținut statut de utilitate publică potrivit OG nr. 26/2000 283

Anexa 5. Raport nr. minim de membri / nr. de voturi necesare pentru un mandat 285

Anexa 6. Condiții pentru dobândirea statutului de utilitate publică 286

Anexa 7. Condiții pentru dobândirea statutului de utilitate publică 290

Bibliografie 301

Index 309